

Ummugulsum Jamalova

O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti

2-kurs magistranti

Misrning ta'lim tizimi, asosan, davlat tomonidan boshqariladi va davlat maktablari hamda oliy o'quv yurtlaridan tashkil topgan. Ta'lim ikki bosqichdan iborat: boshlang'ich ta'lim (1–6-sinf) va o'rta ta'lim (7–12-sinf).

Boshlang'ich ta'lim: Bu bosqich 6 yoshdan boshlab boshlanadi va 6 yil davom etadi. Boshlang'ich ta'limda asosiy fanlar, jumladan, arab tili, matematika, tabiiy fanlar va ijtimoiy fanlar o'qitiladi.

O'rta ta'lim: 7-sinfдан boshlab o'rta ta'lim boshlanadi va 12-sinfda yakunlanadi. O'rta ta'limda o'quvchilar ilmiy yoki texnik yo'nalishlarda ta'lim olishi mumkin. Misrda o'rta ta'limni tugatgan o'quvchilar imtihon orqali oliy o'quv yurtlariga kirishadi. Ushbu bosqichda asosiy fanlar (arab tili, matematika, tabiiy fanlar, ijtimoiy fanlar, ingliz tili) o'qitiladi.

Oliy ta'lim: Misrda oliy ta'lim ko'plab universitetlar va institutlarda amalga oshiriladi. Eng mashhur oliy ta'lim muassasalaridan biri - Al-Azhar universiteti bo'lib, u islomiy ta'limotlarga bag'ishlangan. Al-Azhar universiteti, Qohira universiteti kabi yirik oliy o'quv yurtlari mavjud.

Ta'lim tizimi davlat tomonidan bepul taqdim etiladi, lekin oliy ta'limga kirish uchun raqobatbardosh imtihonlar mavjud. Boshqa yirik shaharlar, jumladan, Qohira va Iskandariyada ko'plab xususiy va xalqaro maktablar ham faoliyat ko'rsatadi.

Shuningdek, Misrda bir nechta muhim ijtimoiy masalalar mavjud, masalan, qishloq hududlarida ta'lim sifati va o'qituvchilarning yetarlicha malakali emasligi kabi muammolar mavjud. Biroq, so'nggi yillarda ta'lim tizimini modernizatsiya qilishga katta e'tibor berilmoqda.

- O'rta ta'lim (7–12-sinf): 7-sinfdan boshlab o'quvchilar o'z ixtisoslashuvi yoki yo'nalishlarini tanlaydi. O'rta ta'lim 6 yil davom etadi. Imtihonlar orqali o'quvchilar kollejlarga yoki oliy o'quv yurtlariga kirishga haqli bo'lishadi.

- Oliy ta'lim: Oliy ta'lim universitetlar, kollejlari va institutlarda amalga oshiriladi. Al-Azhar universiteti, Qohira universiteti kabi yirik oliy o'quv yurtlari mavjud.

Misrning eng qadimiy va mashhur ta'lim muassasalaridan biri Al-Azhar universiteti bo'lib, bu universitet musulmon dunyosining eng muhim diniy ta'lim markazlaridan biridir. Al-Azhar islomiy ilmiy markaz sifatida dunyoga tanilgan. U yerda musulmon diniy ta'limotlari, shar'iy huquq, arab tili va boshqa ilmiy fanlar o'qitiladi. Biroq, universitetda dunyoviy fanlar, masalan, tibbiyot, muhandislik va ijtimoiy fanlar ham o'qitiladi.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

O'rta ta'limni yakunlagan o'quvchilar Baccalaureate imtihonini topshirishlari kerak. Baccalaureate – bu oliy o'quv yurtlariga kirish uchun majburiy imtihon bo'lib, uning natijalariga qarab o'quvchilar universitetga yoki texnik kollejga kirishadi. Bu imtihonlar mamlakat bo'ylab yuqori darajadagi raqobatni yuzaga keltiradi.

Misrda davlat maktablari bilan bir qatorda, ko'plab xususiy va xalqaro maktablar ham mavjud. Bu maktablar ingliz tili, fransuz tili yoki boshqa xalqaro ta'lim tizimlarini (masalan, IB – International Baccalaureate) taklif etadi. Xususiy maktablar odatda yuqori sifatli ta'lim va zamonaviy infratuzilma bilan ta'minlangan, lekin ularning ta'lim narxlari yuqori bo'lishi mumkin. Xalqaro maktablar ko'plab millatlarning farzandlariga xizmat ko'rsatadi.

- Sifat va infrastrukturaviy muammolar: Qishloq va shaharlardagi maktablar orasida ta'lim sifati va infratuzilma jihatidan katta farqlar mavjud. Shahar maktablari odatda yanada yaxshi sharoitlar va malakali o'qituvchilarga ega. Biroq, qishloq hududlarida maktablar ko'pincha qiyin sharoitlarda faoliyat yuritadi.

- O'qituvchilarni tayyorlash: O'qituvchilarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish masalalari ta'lim tizimining asosiy muammolaridan biridir. Misrda o'qituvchilarning malakasi o'rtacha bo'lsa-da, ularni malakali qilish uchun dasturlar mavjud.

- Ta'limni raqamlashtirish: Misrda ta'lim tizimini raqamlashtirishga katta e'tibor berilmoqda. Hukumat tomonidan o'qituvchilarga va o'quvchilarga raqamli texnologiyalarni o'rgatish va internet orqali ta'lim olish imkoniyatlarini yaratish maqsadida turli tashabbuslar amalga oshirilmoqda.

Misrda ta'lim iqtisodiy o'sish va jamiyat rivojida muhim rol o'ynaydi. Yaxshi ta'lim olgan yoshlar ko'pincha yaxshiroq ish imkoniyatlariga ega bo'ladi. Biroq, ta'lim tizimida mavjud bo'lgan ijtimoiy va iqtisodiy farqlar natijasida ba'zi yoshlar yuqori sifatli ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lmaydi.

Misrda ko'plab boshqa oliy ta'lim muassasalari ham mavjud. Masalan:

- Qohira universiteti – Misrning eng katta va mashhur universitetlaridan biri. Bu yerda turli fanlar bo'yicha ta'lim beriladi.

- Amerika universiteti (AUC) – Xalqaro sifatidagi ta'lim muassasasi bo'lib, ingliz tilida ta'lim beradi va ko'plab xalqaro talabalarni jalb etadi.

- Sharm al-Sheikh universiteti – Yangi va rivojlanayotgan universitetlardan biri bo'lib, turizm va muhandislik sohalarida kuchli dasturlarga ega.

Misr hukumatining ta'limga ajratadigan byudjeti yillar davomida oshib bormoqda.

Bu o'qituvchilarning maoshlarini oshirish, maktab infrastrukturasini va ta'lim sifatini yaxshilashga qaratilgan sarmoya sifatida qaraladi.

Misrning ta'lim tizimi, umumiy jihatdan, qiyinchiliklarga va muammolarga qaramay, o'zining boy tarixiga va taraqqiyotga erishish uchun ko'plab imkoniyatlarga ega. Hukumat ta'lim sohasini rivojlantirishga harakat qilayotgan bo'lsa-da, ta'limdagi ijtimoiy farqlarni bartaraf etish va sifatni yaxshilash uchun qo'shimcha ishlar talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ahmed F. El-Sharif. (1993) Education in Egypt: A Century of Struggle. Dar el-Fikr.
2. Hanan A. Abdel-Latif. (2007) The Egyptian Educational System: Policies, Practices, and Challenges. Dar al-Vafaa.
3. Ali A. Al-Dosari. (2000). The History of Education in Modern Egypt. Dar al-Kutub.
4. M.S. Hasan. (1997). Islamic Education in the Arab World. Dar al-Fikra
5. Rasha A. Sayed. (2010). Higher Education in Egypt: Policy, Planning, and Practice. Dar al- Bayt
6. Maha A. W. Abdel- Rahman. (2001). Education and the State in Modern Egypt, Dar al Qamar.

